

Acces egal la sănătate, asigurări sociale și educație pentru refugiații din Ucraina

Astăzi, 5 iulie 2022, a avut loc conferința de presă, susținută de conducerea Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne (BMA). BMA a oferit informații privind situația la zi pe domeniul migrației și azilului, de la declanșarea războiului în Ucraina până în prezent și despre reglementarea statutului juridic al străinilor strămutați din Ucraina, aflați pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, au fost prezentate rezultatele preliminare ale chestionarului privind evaluarea necesităților cetățenilor Ucrainei, lansat de BMA.

„Prioritățile noastre ca instituție sunt gestionarea eficientă a crizei de securitate și a celei umanitare, precum și asigurarea securității frontierei și menținerea ordinii publice atât la frontieră, cât și în interiorul țării. La fel, noi punem accent pe gestionarea eficientă și sigură a tranzitului persoanelor strămutate, plasamentul temporar pe teritoriul Republicii Moldova, asigurarea minimului necesar de servicii și bunuri, precum și pe garantarea drepturilor fundamentale ale omului”, a menționat Mihail Vodă, director al BMA.

Legislația oferă următoarele modalități de aflare legală pe teritoriul Republicii Moldova: ședere provizorie, permis de ședere sau azil. Oricare dintre aceste căi de legalizare a șederii în Republica Moldova oferă străinului drepturi și acces la sistemul de asigurare medicală, socială, iar pentru minori – drept garantat la școlarizare.

Străinii care doresc să se stabilească cu reședința în Republica Moldova pe un termen mai mare de 90 de zile, pot solicita acordarea dreptului de ședere provizorie. Condițiile generale privind acordarea dreptului de ședere provizorie, în baza unui scop determinat, și facilitățile oferite pentru obținerea acestuia persoanelor strămutate din Ucraina, sunt prevăzute de Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Pot solicita drept de ședere provizorie muncitorii imigrați, studenții, investitorii străini, persoane cu funcții de conducere, specialiști și stagiați absolvenți de studii superioare. Scopul solicitării poate fi de muncă, studii, reîntregire a familiei, activități umanitare, de voluntariat sau religioase, tratament medical de lungă durată, balneosanatoriu și de recuperare, protecția victimelor traficului de ființe umane, protecția victimei violenței în familie, activități în domeniul tehnologiei informației și alte scopuri legale. Cadrul legislativ este suficient de permisiv ca străinii să fie documentați și înregistrați de către autoritatea competentă pentru străini.

În virtutea situației create, Comisia pentru situații Excepționale, la inițiativa BMA, a aprobat derogări de la legislație, aplicabile cetățenilor ucraineni, care vin să le ușureze accesul la încadrarea în câmpul muncii și obținerea dreptului de ședere pe teritoriul Republicii Moldova. În acest sens, cetățeanul Ucrainei nu este obligat să prezinte cazierul judiciar la pachetul de acte pentru solicitarea dreptului de ședere, fiind suficientă declarația pe proprie răspundere. De asemenea, nu este obligatoriu de a indica în contactul individual de muncă salariul mediu pe economie și nu se achită taxa de stat pentru obținerea permisului de ședere în scop de muncă. Iar ca măsură simplificată de angajare, încheierea contractului de muncă se face în baza actului de identitate și a IDNP-ului, care pot fi obținute în mod gratuit, accesând site-ul dopomoga.gov.md, ulterior angajatorul fiind responsabil de notificarea ANOFM despre angajarea cetățeanului ucrainean.

Este important ca străinii aflați în Republica Moldova să conștientizeze că odată cu alegerea unei metode de legalizare a șederii, ei devin egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială și au dreptul la muncă și protecția ei, la odihnă și la ocrotirea sănătății, la asigurări sociale având dreptul să primească indemnizații, pensii și alte tipuri de prestații de asigurări sociale; la domiciliu, la proprietate și dreptul de proprietate intelectuală; la educație, la asociere având dreptul a fi membri în diverse societăți culturale, științifice, sportive; la libertatea conștiinței și a opiniei; la familie, la inviolabilitatea persoanei și a locuinței, la libera circulație; aceleași drepturi procedurale ca și cetățenii RM în procesele de judecată, la asistență juridică garantată de stat; dar au și dreptul de a cere protecție misiunii diplomatice a statului lor și de a fi supuși la impozite, taxe și alte plăți pe baze generale ca și cetățenii RM, dacă acordurile internaționale la care RM este parte nu stabilesc altfel.

Recent, BMA a lansat un chestionar destinat cetățenilor Ucrainei, care este menit să evidențieze necesitățile zilnice, problemele și planurile de viitor ale acestora. Rezultatele sondajului oferă instituțiilor implicate în gestionarea crizei umanitare o imagine de ansamblu și atenționează asupra segmentelor ce necesită atenție sporită.